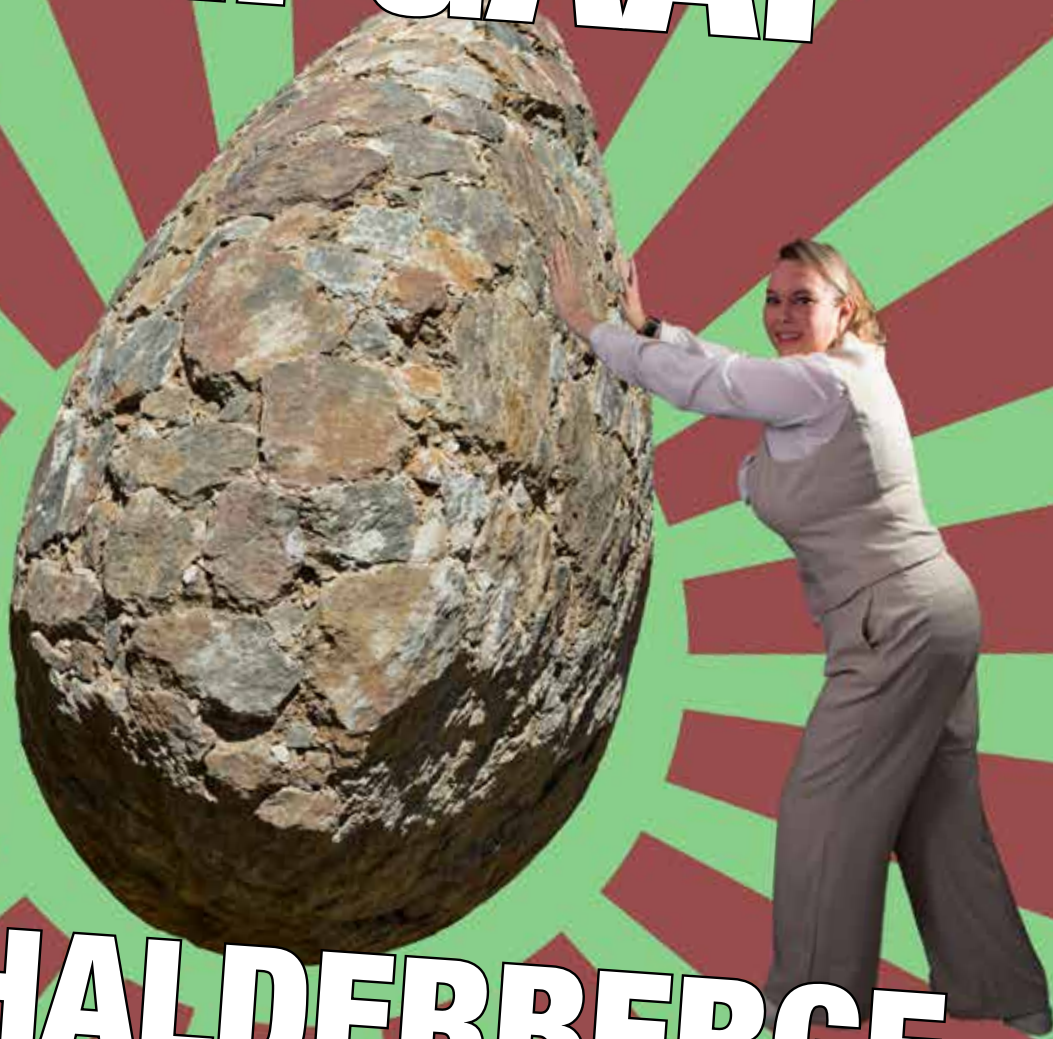

't WORDT KEI GAAF IN HALDERBERGE

VERKIEZINGSPROGRAMMA
voor de gemeenteraadsverkiezingen 2026

't WORDT KEI GAAAF

IN HALDERBERGE

WE MOETEN ALLEEN NOG WAT DINGEN RECHT ZETTEN!

STEM

PvdA
GROENLINKS

Halderberge

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Een betaalbaar huis in een fijne en veilige buurt	11
<i>Meer sociale en middel dure woningen</i>	15
<i>Een gedeelde gemeente</i>	17
<i>Een fijne en leefbare buurt</i>	17
<i>Woningen voor specifieke groepen</i>	19
Samen sterk voor Halderberge	21
Inclusiebeleid	31
Belangrijke onderdelen van het inclusiebeleid van de PvdA-Groenlinks	
Nieuw beschut en sociale ontwikkelbedrijven	35
<i>Kansen voor de jeugd</i>	37
<i>Kansen voor arbeidsmigranten en statushouders</i>	39
Een groene economie in een gezonde gemeente	41

Voorwoord

Voor je ligt het verkiezingsprogramma voor de gemeenteraadsverkiezingen in 2026 van PvdA-GroenLinks Halderberge. Net als in 2022 gaan wij samen de verkiezingen in. Als enige linkse partij in Halderberge komen wij op voor de belangen van alle inwoners van Halderberge.

Iedereen in Nederland hoort een fijn en vrij leven te kunnen leiden in verbondenheid met elkaar. Hiervoor zijn sommige dingen onmisbaar. Een huis waar je je thuis voelt. Schone lucht en een gezonde omgeving. Mensen en voorzieningen in de buurt waarop je kunt rekenen. De ruimte om jezelf te zijn.

Een ding is zeker: die voorwaarden krijgen wij alleen voor elkaar als we het samen doen. Als we inderdaad samenwerken, omzien naar elkaar en de ander de kans geven om te groeien, dan is er ongelooflijk veel mogelijk.

Een betaalbaar thuis in een fijne veilige buurt

Of het nu gaat om je kinderen, een vriendin of jij zelf; iedereen kent wel iemand die op zoek is naar een huis. Voor veel te veel mensen is die zoektocht een blok aan hun been geworden: jongeren die willen uitvliegen, starters die een gezin willen stichten, ouderen die gelijkvloers willen wonen. Dat kan zo niet langer.

Topprioriteit: betaalbare koop-en huurwoningen in onze gemeente. De gemeente moet meer sturen en samen met de woningcorporatie de bouw versnellen. Onze bewoners hebben het meeste aan mooie, goed geïsoleerde woningen in een fijne omgeving. Dat geldt evengoed voor nieuwe woningen als voor huizen waar mensen al jaren wonen.

Samen sterk voor Halderberge

Iedereen moet de huur en de boodschappen kunnen betalen. Maar een goed leven draait om meer dan het einde van de maand halen. Sporten, lezen, leren, werken en mensen ontmoeten- dat hoort bij een goed bestaan. En het mooie is: hoe meer mensen kunnen meedoen, hoe sterker de samenleving is. Wij willen dat de gemeente Halderberge dit enorme potentieel benut.

De realiteit is echter ook dat de gemeente steeds meer taken krijgt, en steeds minder geld om ze uit te voeren. Wij vinden dat inwoners daar niet voor op mogen draaien. Het beschikbare geld moet in de eerste plaats gaan naar de mensen die dit het hardst nodig hebben. De landelijke overheid hoort te zorgen dat mensen het hoofd boven water kunnen houden. Dat mensen goede zorg, een buurthuis en een bibliotheek in de buurt hebben. Wij vinden dat de landelijke overheid deze verantwoordelijkheid van zich afschuift en we strijden ervoor om daar verandering in te brengen.

Een groene economie in een gezonde gemeente

Ook van de klimaatcrisis kijken we niet weg. De tijd van afwachten wat de landelijke overheid gaat doen is wat ons betreft voorbij. Grote problemen vooruitschuiven kost de lokale samenleving uiteindelijk alleen maar meer geld. Laten we samen Halderberge verduurzamen en overstappen naar schone energie, de fiets en het openbaar vervoer stimuleren en onze leefomgeving groener maken. Zonnepanelen, woningisolatie en een warmtenet horen voor iedereen betaalbaar te zijn.

Jeugd

Aandacht voor de grootste zorgvragen van de jeugd. Onderzoek naar oorzaken van de grote vraag naar jeugdzorg wijst uit dat een op de acht kinderen in Halderberge een jeugdzorgtraject volgt. Wij zijn van mening dat het aantal jongerenwerkers moet worden uitgebreid. Knelpunten in de jeugdhulp moeten voldoende aandacht krijgen.

Sociaal domein

Binnen het sociale domein valt er ook nog genoeg te doen. Studieschulden, op jezelf wonen lijkt ver weg voor de meeste jongvolwassenen doordat er geen betaalbare woning te vinden zijn in zowel de huur als koopsector, onzekerheid door tijdelijke contracten, maar ook eenzaamheid en depressie komen relatief vaak voor onder jongeren om maar een paar voorbeelden te noemen. Verder moeten onze ouderen langer zelfstandig blijven wonen, waarbij een groot beroep gedaan wordt op zelfredzaamheid maar ook op hun sociale netwerk. Tegelijkertijd leeft de gedachte dat ze naar duurdere appartementen verhuizen. Ook eenzaamheid is een groot probleem onder onze ouderen en het rijksbeleid op de pensioenen en AOW-uitkeringen zorgt voor achteruitgang in inkomen terwijl de lasten maar blijven stijgen.

Veel van deze zaken vergen landelijke maatregelen en wetgeving. Tegelijkertijd zijn er veel aspecten, die je nu al lokaal kan regelen en oplossen. Alleen ligt het geld bij gemeenten niet op de plank. Al lange tijd staan de gemeentelijke financiën door o.a. de oplopende tekorten op het sociaal domein en het uitblijven van structurele middelen onder druk.

Daardoor is de neiging om in de reflex van heel hard bezuinigen te raken groot. Dat zou onverstandig zijn. Met een dergelijke reactie vergroot je de ongelijkheid alleen maar. Juist nu is het belangrijk om vast te houden aan onze waarden en wij lopen da arbij niet weg voor de moeilijke keuzes. Wij kiezen voor bestaanszekerheid, vrijheid, gelijkwaardigheid, solidariteit en duurzaamheid. In ons verkiezingsprogramma kunt u lezen dat wij ons willen inzetten voor een eerlijker, socialer en duurzamer Halderberge.

Bestaanszekerheid

PvdA-GroenLinks wil dat de gemeente er ook is voor inwoners die het zwaar hebben. Ook in de gemeente Halderberge kan een deel van onze inwoners niet of nauwelijks rondkomen. Veel mensen zijn in de overlevingsstand geraakt: als je niet zeker weet of je vanavond te eten hebt, dan kun je ook niet vooruitkijken en iets opbouwen. Steeds meer mensen, met name jongeren, raken in de schulden. Vaak kampen zij met stress of andere mentale klachten. En juist de groep die het hardst hulp nodig heeft, wordt nu vaak helemaal niet bereikt met de steun die er wel is.

Daarom kiezen wij voor hulp die dicht bij de mensen staat. Een bekend gezicht tegenover je werkt soms beter dan elke maatregel van papier. En we werken met wijkteams die brede kennis hebben, van schulden tot (mentale) zorg, van armoede tot ondermijnende criminaliteit. Problemen spelen vaak tegelijkertijd en door elkaar heen. Het antwoord is een gemeente die mensen vertrouwt, serieus neemt en samenwerkt aan oplossingen. Want wat je geeft, krijg je ook van mensen terug.

Veiligheid

Wij willen dat je je vrij en veilig voelt in onze gemeente, we zetten in op preventie: we pakken problemen aan voordat deze een bedreiging voor de veiligheid worden. We zetten in op goede buurt en dorpsvoorzieningen die nauw samenwerken met scholen, jeugdhulp, schuldhulpverlening en andere instanties. We willen graag sterke gemeenschappen bouwen waar mensen elkaar helpen en op elkaar letten.

Dienstbaarheid en inclusie

Meedoen en erbij horen stellen wij centraal, zorgen dat iedereen zo veel mogelijk dezelfde kansen en middelen krijgt om deel te nemen aan onze gemeenschap. Dienstbaarheid moet weer vanzelfsprekend worden, behulpzaamheid en ondersteuning van anderen ten behoeve van het welzijn van de gemeenschap.

Een betaalbaar huis in een fijne en veilige buurt

Wonen is een recht geen privilege

Iedereen moet fatsoenlijk en veilig kunnen wonen. Dit is niet alleen voorbehouden aan mensen met een dikke portemonnee. Er is landelijk een groot tekort aan woningen. Vooral sociale huurwoningen voor jongeren en senioren en koop- en huurwoningen voor de starters en middeninkomens. In Halderberge worden de laatste paar jaar voornamelijk koopwoningen gebouwd in het hogere segment. Dat is vooral goed voor de meer welgestelden en de projectontwikkelaars. Dit moet anders.

De krapte op de woningmarkt zorgt er mede voor dat ook mensen uit andere gemeenten, zelfs andere provincies naar Halderberge verhuizen, dat is begrijpelijk. Maar ook daardoor hebben onze jongeren, starters en ouderen weinig kans op een betaalbare woning in Halderberge. Dus ook hier moeten er sociale huurwoningen voor jongeren en senioren en koop- en huurwoningen voor starters en middeninkomen gebouwd worden. Hier zetten we ons voor in.

Voor iedereen een energie neutrale, verduurzaamde woning

Alle woningen die gebouwd gaan worden in onze gemeente moeten zoveel mogelijk duurzaam en in ieder geval energie neutraal zijn. Niet alleen nieuwbouw maar ook panden die omgebouwd worden naar woningen.

Voor (bestaande)koopwoningen gaan we de duurzaamheidslening terug in het leven roepen. Daarnaast gaat de gemeente duidelijk in kaart brengen welke subsidiemogelijkheden er bestaan en hoe men hiervoor in aanmerking kan komen, zodat onze inwoners hier optimaal van kunnen profiteren.

Woningcorporaties, in ieder geval in Halderberge, hebben de verduurzamingen van de bestaande woningen al in gang gezet. Gemengde wijken met vooral betaalbare woningen, en 40 procent sociaal. Want alleen dure woningen lossen het woningtekort niet op. Verder leveren transformatie van kantoorpanden, lege boerenerven en het splitsen van bestaande woningen ook nieuwe woonplekken op. Hierover blijven we met hen in gesprek.

Bestaande woningen

Te veel mensen komen in de knel omdat ze hun energierekening niet meer kunnen betalen. Daarom gaan wij actief aan de slag om woningen te verbeteren. Iedereen heeft recht op een huis zonder schimmel, tocht, hitte of kou zonder meteen hogere maandlasten te betalen. Wat ons betreft ondersteunt de gemeente mensen met een laag inkomen zodat ze hun woning snel kunnen isoleren. Dat geldt ook bij een warmtepomp of warmtenet, een energiezuinige wasmachine, een kookplaat in plaats van je gasfornuis, of zonnepanelen op het dak van je flat als je het geld niet kunt missen, zorgt de gemeente dat je kunt meedoen.

Speciale aandacht voor jongeren op de woningmarkt

Jongeren hebben de slechtste kans op een woning in de huidige woningmarkt. Zowel als het gaat om starterswoningen als om sociale huurwoningen. Wij vinden dat hier in Halderberge veel te weinig aandacht voor is en er dus ook te weinig woningen beschikbaar zijn voor onze jongeren. Omdat wij graag willen dat onze jongeren in onze gemeente kunnen blijven wonen of terug kunnen komen na hun studie, moeten we zorgen voor voldoende aanbod. Wij gaan ons daarom inzetten om meer betaalbare woningen/appartementen te bouwen in de sociale huursector en starterswoningen/appartementen in de goedkopere koopsector voor jongeren en starters. Daarnaast moet de starterslening z.s.m. weer worden ingesteld.

Senioren op de woningmarkt

Er is veel aandacht voor onze senioren en terecht, ook bij ons. Toch worden er veel te weinig betaalbare seniorenwoningen gebouwd in Halderberge. De doorstroming die er op gang zou komen komt maar niet omdat ouderen niet verhuizen naar vaak veel duurdere seniorenwoningen. Daarom zetten wij ons in voor meer betaalbare seniorenwoningen/appartementen zodat wonen ook voor onze ouderen betaalbaar blijft. Daarbij zullen we alle mogelijkheden benutten om te zorgen dat onze ouderen die dat nodig hebben, (financieel) ondersteund worden bij een verhuizing.

¹ Voor 2025 is de NHG-grens € 450.000.

² Zie www.instrumentbetaalbarevoorraad.nl/mra/beter-benutten-van-betaalbare-woningen/

Meer sociale en middel dure woningen

Onze keuzes

- Met actief grondbeleid stimuleren we de bouw van betaalbare huur- en koopwoningen en voorkomen we dat grond in handen valt van speculerende beleggers en projectontwikkelaars.
- We differentiëren in de grondprijzen. Voor de realisatie van sociale huurwoningen hanteren we een andere prijs (sociale grondprijs) dan voor de realisatie van dure koopwoningen van boven de NHG-grens¹.
- We zorgen ervoor dat marktpartijen tot sociale keuzes komen. Daarvoor zetten we lokale instrumenten als bestemmingsplannen, de structuurvisie (omgevingsvisie), woonvisie en de huisvestingsverordening in. Zo stellen we voorwaarden aan wat er, voor wie in onze gemeente gebouwd wordt.
- We leggen in de prestatieafspraken met woningcorporaties vast hoeveel sociale huurwoningen er de komende jaren gebouwd gaan worden én stellen een tijdelijk verbod in op de verkoop van sociale huurwoningen aan anderen dan de zittende huurder.
- Om de doorstroom van een- en tweepersoonshuishoudens uit eengezinswoningen te bevorderen krijgt deze groep voorrang bij de toewijzing van sociale huur en/of (nieuwe) middeldure appartementen. Met de projectontwikkelaar maken we de afspraak, dat nieuw opgeleverde appartementen een maand openstaan voor mensen die een grote woning willen verlaten.
- Jongeren en starters uit onze gemeente kunnen geen betaalbare (sociale) huurwoning vinden en vertrekken of blijven daarom langer thuis wonen. In de huisvestingsverordening leggen we daarom de voorrangsregels vast voor het toewijzen van sociale- en middeldure huur aan mensen met lokale binding². Zij krijgen voorrang bij 30 % van de vrijgekomen en recent opgeleverde sociale huurwoningen en bij 30 % van de middel dure huurwoningen.
- We maken met de woningcorporatie afspraken om de groep mensen die in een 'te dure' woning woont en als gevolg onvoldoende huurtoeslag ontvangt te helpen. Zo kan deze groep naar een goedkopere woning verhuizen of in aanmerking komen voor een huurverlaging.
- Om speculatie met woningen te voorkomen voeren we bij nieuwbouwwoningen in onze gemeente een zelfbewoningsplicht van 2 jaar in. Hiermee voorkomen we dat koopwoningen worden verhuurd of worden doorverkocht voor de maximale winst.
- Om speculatie met woningen tegen te gaan voeren we bij nieuwbouwwoningen een anti-speculatiebeding van 5 jaar in.
- We stimuleren het delen en splitsen van woningen omdat steeds meer mensen alleen of met z'n tweeën wonen. Denk aan versoepeling van regels voor inwoning, hospitaverhuur en woningsplitsing. Zo benutten we de bestaande voorraad beter.
- We bouwen extra huizen door een extra laag boven of naast bestaande wooncomplexen te bouwen en (pre-)mantelzorgwoningen ruimer toe te staan.

Een gedeelde gemeente

Een krachtige gemeente is een sociaal diverse gemeente, waarin alle inkomensgroepen zijn vertegenwoordigd. We waken ervoor, dat er door het gebrek aan betaalbare woningen geen plaats meer is voor inwoners met lage en middeninkomens en streven naar gemengde wijken.

Onze keuzes

- We streven naar wijken met een divers woningaanbod. In wijken met meer dan 40 % sociale huur bouwen we daarom een ander type woningen dan in wijken met minder dan 40% sociale woningbouw.
- We voorkomen dat in de opkomende wijken de oorspronkelijke bewoners zich niet meer thuis voelen en er een te eenzijdige bevolkingssamenstelling ontstaat.

Een fijne en leefbare buurt

Onze keuzes

- We leggen in de prestatieafspraken met woningcorporaties heel nauwkeurig vast hoe met passend toewijzen wordt omgegaan. We voorkomen concentraties van bepaalde categorieën woningzoekenden in een buurt of appartementencomplex.
- Huurdersorganisaties en hun vertegenwoordiging zitten als volwaardige gesprekspartner aan tafel bij het maken van de prestatieafspraken met de woningcorporaties.
- Mensen met zware verslavings- en ggz-problematiek, die in een buurt en appartementencomplex voor veel overlast zorgen, vangen we op in speciaal daarvoor bedoelde woonvormen. Zo krijgt deze kwetsbare groep de zorg die nodig is en ontlasten we de buurt.
- In samenwerking met de woningcorporaties regelen we voor mensen, die uit beschermd wonen komen, goede huisvesting. Zo voorkomen we concentraties van deze groep in bepaalde wijken.
- In kwetsbare wijken met veel sociale problematiek investeren we extra in het welzijnswerk.
- We bestrijden woonfraude zoals illegale onderhuur en (drugs)criminaliteit in woningen.
- De huisvesting voor arbeidsmigranten voldoet aan het SNF-keurmerk, zodat ook zij fatsoenlijke huisvesting hebben.
- We komen met een aanpak om dakloosheid van arbeidsmigranten tegen te gaan.
- In samenwerking met de woningcorporaties regelen we voor mensen, die uit Beschermd Wonen komen, goede huisvesting in Beschermd Thuis. Zo voorkomen we concentraties van deze kwetsbare groepen in bepaalde wijken.

Woningen voor specifieke groepen

De overspannen woningmarkt maakt het voor starters en huishoudens met lagere en middeninkomens vaak onmogelijk een huis te vinden. Tegelijkertijd zijn deze groepen essentieel voor de veerkracht in de samenleving.

Onze keuzes

- We stimuleren de doorstroom van ouderen uit eengezinswoningen. Hiervoor bouwen we in onze gemeente levensloopbestendige en gelijkvloerse appartementencomplexen.
- In deze gebouwen zorgen we voor ontmoetingsplekken en zorgvoorzieningen om eenzaamheid te bestrijden en passende zorg te organiseren. Deze woningen realiseren we samen met zorgverzekeraars en woningbouwcorporaties.
- We geven via onze huisvestingsverordening bij 30% van de vrijkomende huurwoningen voorrang aan jongeren, starters (met een lokale binding).
- We dragen zorg voor woonvoorzieningen voor jongeren, die ambulante begeleiding nodig hebben, zodat ook zij dicht bij hun ouders en in hun bekende omgeving kunnen blijven wonen.

Samen sterk voor Halderberge

Zonder elkaar zijn we nergens. Samen leven met de mensen om ons heen geeft ons zekerheid, voldoening, een gevoel van verbondenheid. Dat begint vlakbij: een schroevendraaier lenen

bij de burens, een praatje in het park, een arm om je heen als het tegenzit. Net zo belangrijk zijn dingen als een bekende huisarts, een fijn buurthuis met koffie en een goede school voor je kinderen. Als je daarop kunt rekenen, dan verandert zomaar een straat in jouw straat, in jouw buurt, in jouw dorp of stad. Dat vertrouwen is de basis van een fijn bestaan.

De laatste jaren zijn mensen te veel van dit vertrouwen kwijtgeraakt. Populistische politiek heeft groepen tegen elkaar opgezet en de verdraagzaamheid is verdwenen. Hoeveel likes je ook krijgt op sociale media, het neemt gevoelens van eenzaamheid niet weg. Intussen heeft de overheid zich steeds meer teruggetrokken uit de samenleving. En zitten we gevangen in een economie die draait om meer, meer, meer. Als je daarin niet mee kunt, dan krijg je te horen dat het je eigen schuld is. Willen we dat veranderen, dan moeten we beginnen bij een sterke, zorgzame en sociale gemeente. Een gemeente die werkt vanuit één principe: **iedereen kan meedoen**.

Wat mensen zelf doen

PvdA-GroenLinks gelooft in de kracht van onze samenleving.

We kunnen wel tegen een stootje. Als mensen vanuit een stevige basis de kans krijgen om actief mee te doen, dan plukken we daar allemaal de vruchten van. Mensen dragen in het dagelijks leven al ontzettend veel bij, bijvoorbeeld door een voetbalteam te trainen of te koken voor de buurvrouw. Of door mee te doen in een energiecoöperatie of een buurtvereniging.

Wat PvdA-GroenLinks betreft versterken we die kant van de samenleving. Betrokken bewoners kunnen nog véél meer doen als ze daar de ruimte en ondersteuning voor krijgen. Als het geen liefdadigheid is voor een paar uur per week, maar echt onderdeel van de lokale economie. Denk aan een coöperatief om de omgeving te vergroenen, buurtbewoners te ondersteunen of een voedseltuin te beginnen met jongeren uit de buurt. Zo voegen we samen welvaart toe aan de samenleving.

Als de gemeente inwoners meer vertrouwen geeft, zijn wij ervan overtuigd dat zij ook meer vertrouwen terugkrijgt. Dat mensen weer het gevoel krijgen dat de overheid aan hun kant staat. En dat niet alleen dezelfde mensen reageren op een participatietraject of een buurtbudget aanvragen, maar juist ook de mensen die dat nu nooit doen.

MEDISCH CENTRUM

Goede voorzieningen

Wij geloven in een stevige basis voor iedereen. Een inkomen waarmee je het einde van de maand haalt, een dokter als je ziek wordt, een goede opleiding voor jou en je kinderen – dat zijn geen extra's maar minimale zekerheden waar iedereen recht op heeft. Net als sporten om gezond te blijven, reizen voor een betaalbare prijs en een veilige omgeving waar jij je op je gemak voelt.

Goede publieke voorzieningen zijn een harde voorwaarde voor een sterke samenleving. Het moeten de plekken worden waar mensen met een dikke portemonnee en een smalle beurs elkaar weer tegenkomen. Zorg die niet werkt vanuit een ingewikkeld stelsel, maar vanuit de mens en gemeenschap. Onderwijs waarin ieder kind en elke jongere dezelfde kansen krijgt. En waarmee we de mensen opleiden die de toekomst dichterbij brengen, door warmtenetten aan te leggen, goede zorg te leveren of nieuwe technologie te ontwikkelen.

Hulp als het nodig is

PvdA-GroenLinks wil dat de gemeente er is voor inwoners die het zwaar hebben. Ook in onze gemeente kan een deel van onze inwoners niet of nauwelijks rondkomen. Veel mensen zijn in de overlevingsstand geraakt: als je niet zeker weet of je vanavond te eten hebt, dan kun je ook niet vooruitkijken en iets opbouwen. Steeds meer mensen, met name jongeren, raken in de schulden. Vaak kampen zij met stress of andere mentale klachten. En juist de groep die het hardst hulp nodig heeft, wordt nu vaak helemaal niet bereikt met de steun die er wel is.

Daarom kiezen wij voor hulp die dicht bij de mensen staat. Een bekend gezicht tegenover je werkt soms beter dan elke maatregel van papier. En we werken met wijkteams die brede kennis hebben, van schulden tot (mentale) zorg, van armoede tot ondermijnende criminaliteit. Problemen spelen vaak tegelijkertijd en door elkaar heen. Het antwoord is een gemeente die mensen vertrouwt, serieus neemt en samen werkt aan oplossingen. Want wat je geeft, krijg je ook van mensen terug.

Iedereen kan meedoen

Er is ontzettend veel werk te doen om onze gemeente sterker, socialer en groener te maken. PvdA-GroenLinks wil daarbij ook de mensen betrekken voor wie nu geen plek is op de werkvloer. We creëren basisbanen voor de grote groep mensen die wel betaald werk wil doen, maar voor wie nu geen plek is op de arbeidsmarkt. Zo'n basisbaan, bij de gemeente, een maatschappelijke onderneming of een regulier bedrijf moet genoeg opleveren om van rond te komen en sluit goed aan op een uitkering of toeslagen.

Iedereen kan meedoen, dat geldt ook voor nieuwkomers in onze gemeente. We staan niet toe dat arbeidsmigranten worden uitgebuit, vaak voor werk dat ons land weinig oplevert, terwijl de kosten voor rekening van de samenleving komen. We zorgen voor goede, bij voorkeur kleinschalige opvang van een eerlijk deel van de mensen die in Nederland asiel aanvragen.

En we helpen statushouders om zo snel mogelijk aan het werk te gaan, zodat ook zij hier een fijn leven kunnen opbouwen. Voorzieningen als taalles, jobcoaching en dagactiviteiten voor nieuwkomers maken we ook toegankelijk voor de rest van de buurt.

Ten slotte betrekken we de steeds grotere groep gezonde ouderen bij onze gemeente. Want het toenemende aantal senioren in Nederland is niet alleen een uitdaging, het is ook een enorme kans. Heel veel mensen willen hun tijd nuttig besteden, bijvoorbeeld in het onderwijs of de zorg in hun eigen omgeving. Wat ons betreft laat onze gemeente die kans niet liggen.

Samen leven

Net als heel Nederland is de bevolking van onze gemeente divers. In een tijd van toenemend wantrouwen en polarisatie is het belangrijker dan ooit dat de gemeente er voor iederéén is. Ongeacht je geloof, culturele achtergrond, gender, seksuele gerichtheid, je moet je vrij over straat en door de samenleving kunnen bewegen. Discriminatie pakken we hard aan. En we werken aan een inclusieve gemeentelijke organisatie die echt van iedereen is.

Zoals gezegd, we zijn een sterke en vrije samenleving omdat we precies dat doen: samen leven. Dat betekent dat we elkaar accepteren en de ruimte geven, juist als we van elkaar verschillen. We doen het samen. Samen sterk voor Halderberge.

Onze keuzes

- De gemeente benadert bewoners altijd vanuit vertrouwen en met aandacht voor de menselijke maat. Iemands persoonlijke situatie mag nooit uit het oog verdwijnen. Een fout maken mag, het gaat erom dat gemeente en inwoner samen aan een oplossing werken.
- Te vaak bereikt hulp niet de mensen die de hulp het hardst nodig hebben. Zij trekken niet zelf aan de bel of raken verdwaald tussen verschillende regelingen. De gemeente gaat inwoners actief benaderen met laagdrempelige ondersteuning, zowel digitaal als fysiek. Ook werkt de gemeente samen met scholen, sportclubs en andere organisaties om armoede te signaleren.
- We zetten in op multidisciplinaire teams die veel verschillende soorten hulp kunnen bieden. Van jeugdhulp tot schuldhulp, van samen een toeslag aanvragen tot een nieuwe wasmachine regelen.
- Voor sommige mensen is het lastig om digitaal contact te hebben met de overheid. We zorgen er daarom voor dat mensen ook altijd menselijk contact kunnen hebben met de gemeente en met welzijnswerkers.
- We zetten in op schuldenpreventie. Denk aan voorlichting op scholen over schulden. Maar bijvoorbeeld ook afspraken met energiebedrijven en andere instanties voor signalering van klanten met een betaalachterstand. In zo'n geval kan de gemeente een schuldprenventiemedewerker sturen die de bewoner kan helpen.

- Het aantal jongeren met schulden groeit snel. Wij zetten in op een schuldenaanpak voor jongeren. We zorgen dat jongeren zo snel mogelijk schuldenvrij zijn en een nieuwe kans krijgen.
- Als kwetsbare inwoners zorg nodig hebben, voorkomen we dat ze in de problemen komen door bijvoorbeeld het eigen risico te dekken.
- Arbeidsmigranten die hun baan verliezen en daardoor ook hun woning, helpen we bij terugkeer naar hun thuisland als de werkgever of het uitzendbureau dat niet doet.
- We gaan uitbuiting van arbeidsmigranten tegen, door misstanden te signaleren en samen met andere instanties aan te pakken.

Gezond zijn

- Voorkomen is beter dan genezen. Door middel van een gezonde leefomgeving, goede informatievoorziening en vroege signalering helpen we mensen langer gezond blijven. We pakken lichte klachten aan voordat ze erger worden. Zo houden we ook de zorgkosten lager. Nu het kabinet op preventie bezuinigt, bijvoorbeeld op de aanpak van overgewicht, is de inzet van de gemeente extra belangrijk.
- We grijpen kansen om het enorme tekort aan zorg- en welzijnspersoneel aan te pakken met mensen dichtbij. Denk aan inwoners in de bijstand of met een andere uitkering, statushouders of Oekraïense vluchtelingen, senioren die willen en kunnen bijdragen – met de juiste opleiding, begeleiding en mogelijkheden om bijvoorbeeld functies te combineren kunnen zij vaak in de zorg of het sociaal domein aan de slag.
- We helpen vitale ouderen aan vrijwilligerswerk in het sociaal domein en de zorg. Veel mensen die met pensioen gaan, willen dolgraag helpen met laagdrempelige zorg, praktische hulp en goed gezelschap op een paar adressen in hun eigen buurt.
- We gaan mantelzorgers, met name jonge mantelzorgers die vaak niet weten dat zij mantelzorg leveren, beter ondersteunen. Bijvoorbeeld door middel van lotgenotencontact en respijtzorg.
- We concentreren eerstelijnszorg, van de huisarts tot de fysio, apotheek of tandarts, waar mogelijk op dezelfde locatie in de buurt van de bewoners. Dat maakt de samenwerking beter en de zorg toegankelijker.
- Verschillende soorten zorg en ondersteuning horen goed aan te sluiten op elkaar en op de zorgvraag van de patiënt. Mensen mogen niet meer verdwaald raken in het ingewikkelde zorgstelsel. Daarom halen we waar mogelijk barrières tussen verschillende regelingen weg en begeleiden we inwoners beter, bijvoorbeeld met één casemanager per cliënt of gezin.

- We zetten in op wonen met zorg en ondersteuning, en nemen dit mee als we nieuwe woningen bouwen. Denk aan een woongemeenschap waar een zorgorganisatie en een woningcorporatie samenwerken om te zorgen dat bewoners er goed oud kunnen worden.
- Samen met woningcorporaties werken we aan kleinschalige geestelijke gezondheidszorg in de wijk. Problemen met verward gedrag kunnen we voorkomen als laagdrempelige zorg vlakbij is. Denk aan een 'psycholance' die klaarstaat als de nood hoog is. Zo kunnen bewoners met psychische klachten en hun burens veilig in hun huis blijven wonen.
- Inwoners kunnen en willen veel doen om mensen in hun eigen omgeving te helpen. We stimuleren lokale initiatieven om kwetsbare bewoners van mensen met een beperking of chronische ziekte tot jongeren met psychische klachten te ondersteunen in hun eigen gemeenschap.
- We zetten in op kleinschalige jeugdzorg, dicht bij huis. Daar is zowel een woonvoorziening voor kinderen die tijdelijk niet thuis kunnen wonen, als thuiszorg en jeugdhulp voor gezinnen in de buurt.
- We voorkomen dat kinderen in de jeugdhulp tussen wal en schip vallen wanneer ze 18 jaar worden. Dat doen we door jeugdhulp beter te verbinden met de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).
- We verbeteren de aandacht voor kinderen en jongeren met een licht verstandelijke beperking, binnen de jeugdhulp maar ook in het onderwijs en bij werkgevers. Deze groep wordt vaak niet herkend, waardoor jongeren geen hulp krijgen en niet goed kunnen meedoen in de samenleving.
- Je krijgt bij voorkeur een meerjarige indicatie binnen de Wmo. Zo krijgen onder andere mensen met een chronische ziekte meer zekerheid.
- We verbeteren de toegankelijkheid van gemeentelijke gebouwen, voorzieningen en (digitale) informatie. Mensen met een beperking moeten volledig kunnen meedoen in de samenleving, maar hier is nog een grote slag te maken.
- Sportverenigingen zijn dé plek om elkaar te ontmoeten en een praatje te maken. Een goede sportclub brengt een heel dorp of een hele buurt bij elkaar. Daarom zorgt de gemeente voor goede, duurzame accommodatie.
- Blokkades voor kinderen uit kwetsbare gezinnen om bij een sportvereniging te gaan nemen we weg. Geldgebrek mag nooit een argument zijn om niet te sporten. Ook volwassenen en ouderen die willen sporten, bieden we gericht aanbod.

Inclusiebeleid

Belangrijke onderdelen van het inclusiebeleid van de PvdA-GroenLinks

Inclusief onderwijs

- Ieder kind, **ongeacht waar de wieg staat**, dient een eerlijke start te krijgen.
- Specifiek: streven naar “inclusief onderwijs waarbij kinderen met en zonder beperking zo veel mogelijk samen naar school gaan”.
- Ondersteuning voor scholen wordt uitgebreid. Speciaal onderwijs blijft beschikbaar.

Democratische toegankelijkheid & participatie

- In een goed werkende democratie werkt iedereen die dat kan en wil doen.
- Een concreet voorstel: bij verkiezingen ondersteuning bieden in het stembokje voor mensen met beperking of beperkte taalvaardigheid.
- Ook: verbreding van inspraak, bestrijding van intimidatie van volksvertegenwoordigers (met specifieke aandacht voor vrouwelijke vertegenwoordigers in al hun diversiteit).

Cultuur & toegankelijkheid

- Onderwijs, cultuur, zorg, wij vragen om aandacht voor mensen met een beperking, verschillende inkomens of levensovertuigingen om ook hieraan deel te kunnen nemen. mee kunnen doen.
- Bijvoorbeeld: publieke ruimtes moeten toegankelijker worden, en ook in de cultuursector moet diversiteit bevorderd worden.

Gelijke kansen & brede blik op ongelijkheid

- Ongelijkheid heeft niet slechts één oorzaak maar hangt samen met opleiding, inkomen, gezondheid, huisvesting etc.
- Het doel is ongelijkheid te verkleinen door ongelijk te investeren waar nodig (“ongelijk investeren voor gelijke kansen”).

- Speciaal onderwijs blijft bestaan, maar er komt “meer ruimte voor tussenvormen” dat betekent dat de overgang naar volledig geïntegreerd onderwijs geleidelijk te nemen is.
- De aandacht voor mensen met beperkingen is expliciet zoals bijvoorbeeld ondersteuning bij stemmen en toegankelijkheid van publieke ruimtes. Dat betekent dat inclusie hier niet alleen over sociaaleconomische ongelijkheid gaat, maar ook over fysieke & cognitieve toegang.
- Betrokkenheid van de lokale gemeente is belangrijk, veel maatregelen zijn lokaal van aard zoals onderwijs, cultuur, publieke ruimte. Enkele relevante punten met betrekking tot het meer inclusief maken van de gemeente Halderberge:
- De gemeente heeft een participatieverklaring voor mensen die inburgeren; daarin zitten onder meer waarden als vrijheid, gelijkwaardigheid en solidariteit.
- Onderwijs, Cultuur & Sport” van Halderberge willen wij aandacht blijven geven aan o.a. voorzieningen voor onderwijs, muziek- en beeldende vorming, sport en bewegen.
- Wij vinden dat het beleidsplan “Spelen & Bewegen” waarin staat dat de gemeente ervoor wil zorgen dat alle inwoners in Halderberge kunnen spelen, bewegen en elkaar ontmoeten in de openbare ruimte vraagt om meer gemeentelijke bijdrage en ondersteuning.
- Wij vragen om aandacht voor huisvesting van arbeidsmigranten met het thema “humaan verblijf voor arbeidsmigranten” (waardering dat ook mensen van buiten de regio en met specifieke achtergrond mee moeten doen) in Halderberge.
- Wij ondersteunen de regionale samenwerking zoals het netwerk Samen in de Regio waarmee maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen en overheden samenwerken op thema’s zoals brede welvaart en inclusie.
- Er dient aandacht te zijn voor inclusie en acceptatie van Halderbergse LHBTI-inwoners.
- Wij denken verder aan samenwerking met basisscholen in de kernen (Oudenbosch, Oud Gastel, Hoeven, Bosschenhoofd, Stampersgat) kunnen aanvullende programma’s opgezet worden om kinderen met taalachterstand, migratieachtergrond of beperking extra ondersteuning te bieden, zodat zij gelijke startkansen krijgen.
- De gemeente stimuleren om buitenschoolse activiteiten (sport, cultuur) ook actief toegankelijk zijn voor kinderen met beperkingen, aansluitend bij het “spelen & bewegen” beleid.
- Ouders en zorgpartners nadrukkelijk betrekken bij het opstellen en uitvoeren van het beleid: bijvoorbeeld ouderplatforms waarin diverse achtergronden zitten.
- Fysieke leefomgeving: zorg dat openbare ruimtes, speeltuinen, sportterreinen toegankelijk zijn voor mensen met beperkingen, en dat ontmoeting tussen diverse bevolkingsgroepen mogelijk wordt (zodat sociale inclusie ook vorm krijgt). Het beleidsplan spelen & bewegen benadrukt dat alle inwoners moeten kunnen spelen/bewegen/ ontmoeten.

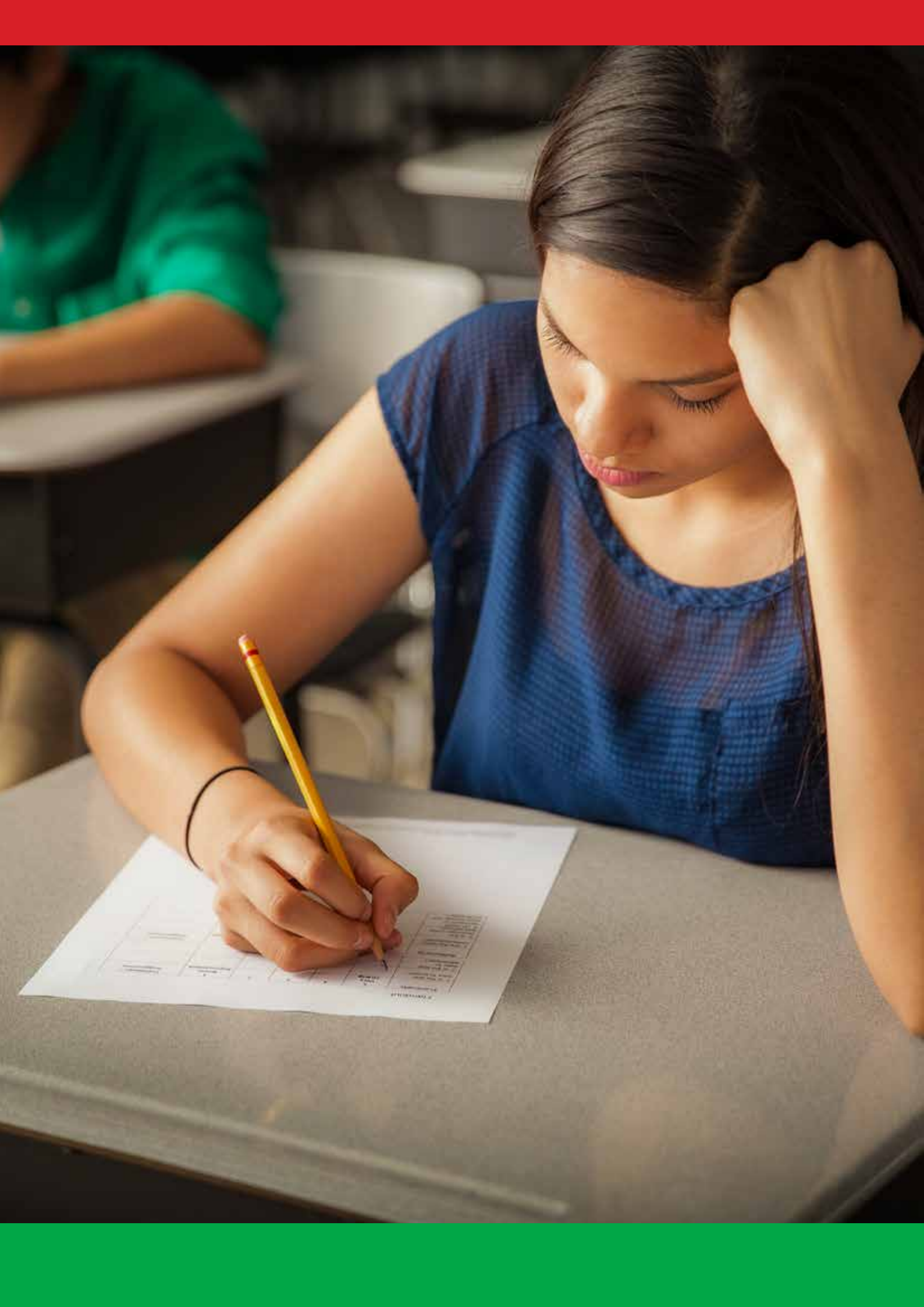

Nieuw beschut en sociale ontwikkelbedrijven

De Participatiewet is geen succes. De toegang tot nieuw beschut werk is moeilijk, de positie van jongeren na het praktijkonderwijs zorgelijk en bovendien zijn er vaak wachtlijsten. Voor de PvdA-GroenLinks Halderberge is dat onacceptabel. Jonggehandicapten met arbeidsvermogen hebben onder de werking van de Participatiewet een grotere kans op werk maar hun inkomen is wel gedaald. Arbeidsgehandicapten hebben een kleinere kans op werk gekregen en als er werk is, is dit vaker tijdelijk. Ook dit is niet acceptabel. We staan voor deze mensen.

Onze keuzes

- Voor Nieuw Beschut Werk is er vaak sprake van een wachtlijst. Het is wettelijk verplicht om mensen op de wachtlijst een activeringstraject aan te bieden. Een dergelijk traject moet perspectief kunnen bieden op een echte baan. We vinden dat we hierin niet mogen verzaken.
- Waar nodig helpen we mensen door het woud van regels en instanties heen om in aanmerking te komen voor een indicatie voor beschut werk. De gemeente werkt hierin mee en niet tegen.
- We vergeten de mensen, die nu geen uitkering ontvangen (nuggers), niet. In de Participatiewet is deze groep vaak buiten beeld geraakt. Dit is ten onrechte. Ook deze groep heeft een afstand tot de arbeidsmarkt. Denk maar aan alleenstaande ouders, die een aantal jaren niet hebben gewerkt om voor de kinderen te zorgen, of mensen die langdurig ziek zijn geweest. Om hen weer volop te laten meedoen is contact belangrijk, daarom leggen we dat contact.
- Sociale ontwikkelbedrijven bieden ook aan mensen met een arbeidsbeperking een baan. Deze bedrijven bieden passend en duurzaam werk, én de mogelijkheid voor mensen om zich te ontwikkelen. Sociale ontwikkelbedrijven zijn een springplank naar werk in het bedrijfsleven, maar ook een vangnet voor als dat even niet lukt.
- Sociale ondernemingen, die mensen met een afstand op de arbeidsmarkt in dienst nemen, willen we belonen. Deze ondernemingen steken hun nek uit, lopen extra risico en zijn meer tijd kwijt aan het inwerken en de begeleiding.
- We maken gebruik van de infrastructuur van de sociale werkvoorzieningen om mensen goed te kunnen begeleiden die al dan niet met behulp van een loonkostensubsidie gaan re-integreren. De sociale werkvoorzieningen hebben de kennis en ervaring voor deze begeleiding in huis.

- De kennis en ervaring van sociale werkvoorzieningen over begeleiding benutten we ook bij inburgeringsprogramma's.

Kansen voor de jeugd

Onze keuzes

- We maken ons zorgen over de jongeren in het praktijk- (pro) en het voortgezet speciaal onderwijs (vso). Goede begeleiding is noodzakelijk om te voorkomen, dat deze jongeren na het afronden van hun school uit zicht raken (zie ook hoofdstuk Onderwijs).
- We willen dat de gemeente al twee jaar voor het afronden van hun school contact opneemt met leerlingen om te kijken wat ze willen en kunnen.
- Samen met de scholen en leerplichtambtenaren ontwikkelen we een sluitende aanpak voor jongeren tot 27 jaar.
- We willen dat jongeren van de pro- en vso-scholen een baangarantie krijgen. Deze jongeren hebben vaak een indicatie. Analooq aan het creëren van basisbanen kan de gemeente hierin het voortouw nemen. Zo zorgen we ervoor dat kwetsbare jongeren aan het werk gaan in plaats van thuis komen te zitten.
- Als pro- en vso-leerlingen, die nog bij hun ouders wonen, de school verlaten, maar geen baan vinden, krijgen ze geen uitkering. Dit is landelijk beleid, waar we als gemeente aan gebonden zijn. Onze gemeente houdt deze jongeren wel in het vizier en biedt ondersteuning bij het vinden van werk.
- Zodra dit landelijk wettelijk mogelijk wordt, schaffen we de zoekperiode van vier weken bij de aanvraag voor een uitkering voor deze jongeren af. Het is absurd, dat ze een maand moeten wachten, dan pas een aanvraag mogen doen en vervolgens pas acht weken later een uitkering krijgen.
- We vinden, dat de kostendelersnorm moet worden geschrapt en zullen dat als gemeente via de VNG actief richting Rijksoverheid aangeven.
- We onderzoeken hoe jongeren ook een vrijwilligersvergoeding kunnen krijgen en bij kunnen verdienen in de bijstand.
- We maken afspraken met kennis- en opleidingsinstellingen om jongeren te kunnen opleiden voor de ambachten en het werk van morgen.
- Om de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te verbeteren brengen we onderwijs en werkgevers/ ondernemers met elkaar in contact.

³ Zie www.normeringflexwonen.nl/

- We zorgen voor voldoende stageplekken voor jongeren op alle niveaus. De beroepsbegeleidende leerweg (BBL) is hierbij een extra aandachtspunt.
- We vinden dat stageplekken er zijn om leerlingen te laten leren. Stagiaires zijn geen goedkope arbeidskrachten.

Kansen voor arbeidsmigranten en statushouders

Onze keuzes

- We willen dat arbeidsmigranten hun werk kunnen doen in goede omstandigheden en tegen een volwaardig loon. Voor werkgevers blijft het voordeliger om arbeidsmigranten in te zetten, ondanks dat hetzelfde minimumloon geldt. Dit komt, omdat zij 25% van het loon in natura mogen uitkeren (bijvoorbeeld in de vorm van huisvesting of ziektekosten). Deze uitkering in natura is een ongewenste vorm van koppelverkoop en gedwongen winkelnering. Daarom zetten we bijvoorbeeld in op meer toezicht en handhaving van woonomstandigheden. Samen met de inspectie SZW handhaven we op arbeidsomstandigheden en een gelijk en volwaardig loon.
- We zetten in op keurmerken voor loon- en arbeidsvoorwaarden, vergelijkbaar met het SNF-keurmerk voor huisvesting.³
- Nieuwkomers vangen we op. De nieuwe inburgeringswet, waardoor onze gemeente verantwoordelijk wordt voor de inburgering, biedt kansen. Hiermee kunnen we voorkomen dat nieuwe inwoners linea recta naar de bijstand gaan. Het zo snel mogelijk aan het werk gaan van statushouders maken we tot een belangrijk onderdeel van het opvangbeleid (zie ook hoofdstuk **Inclusie, emancipatie en integratie**).
- We ontwikkelen leer-werktrajecten met statushouders in de zorg en techniek, waarbij werk en taal gecombineerd worden. De voordelen zijn groot: een betere taalbeheersing en uitstroom uit de bijstand. Uit praktijkvoorbeelden blijkt al dat het hier vaak gaat om duurzame uitstroom.

Een groene economie in een gezonde gemeente

We merken het allemaal: onze zomers worden warmer, we hebben periodes van grote droogte en tegelijkertijd zien we meer plensbuien. Het valt niet te ontkennen dat ons klimaat verandert. Met alle gevolgen van dien: kelders en straten staan vaker onder water. Oogsten mislukken. De warmtedeken in onze steden leidt tot concentratieproblemen, vermoeidheid en bij ouderen tot gezondheidsproblemen. Het hooikoortsseizoen duurt langer en we kampen met meer plagen zoals de eikenprocessierups die zich hier vestigde door het warmere weer. Tegelijk neemt het aantal inheemse soorten als bijen en vlinders af. Weliswaar is de hoeveelheid fijnstof, stikstof en lawaai de afgelopen tijd verminderd, de effecten op onze gezondheid (met voortijdige sterfte) en de natuur zijn nog altijd te groot.

Ook gemeenten kunnen bijdragen aan oplossing

De klimaat- en natuurschade gaat iedereen aan. Wetenschappers waarschuwen dat we kritieke kantelpunten naderen waardoor onze leefomgeving onherstelbare schade oploopt. Gelukkig is dit tijdstip nog te keren. De oplossing komt niet alleen uit Europa, maar ook van onderop: vanuit de samenleving en de mensen zelf. Want als de vervuilende industrie zelf niet wil veranderen, dan dwingen wij hen ook vanuit de gemeente. Dat doen we op zo'n manier dat iedereen mee kan in de transitie naar een schone en gezonde omgeving.

Wat PvdA-GroenLinks betreft pakken we de luchtvervuiling in onze gemeente direct aan: we investeren fors in duurzame en gezonde manieren om naar je werk, school of sportclub te gaan. Om te beginnen door te zorgen dat je daarheen kunt lopen of fietsen, of er anders met het openbaar vervoer kunt komen. Waar dat niet kan, stimuleren we schonere (deel-)auto's.

Eerlijke transitie

Veel en diverse soorten bomen en planten, goed geïsoleerde huizen, regenwater hergebruiken, stoeptegels verwijderen, zonnepanelen op daken en een buurtbatterij om de gedeelde stroom op te slaan – de mogelijkheden om wijken te verduurzamen zijn enorm. Maar de mogelijkheden moeten wel voor iederéén toegankelijk zijn. Nu zijn arme wijken vaak de warme wijken en

de rijke buurten vaak de groenste buurten. Daarom zetten wij versneld in op de collectieve vergroening van straten, pleinen en parken waar de hittestress het grootst is, liefst met planten die hier van nature voorkomen. Zo brengen we een groene revolutie op gang die zorgt voor een leefbare en prettige buurt.

Ook willen we de energierekening zo betaalbaar mogelijk maken. Dat begint met het massaal isoleren van woningen. We ondersteunen de huishoudens met de laagste inkomens bij de energietransitie met bijvoorbeeld een witgoedregeling of inductieplaat als de corporatie van het aardgas af gaat. We gaan het eerst aan de slag met woningen met slechtste energie-labels en de hoogste energierekening.

Van A naar B

Om de opwarming van de aarde een halt toe te roepen, nemen we zo snel mogelijk afscheid van fossiele brandstof en gaan we groene brandstof opwekken. Dat betekent voor onze gemeente een radicale omwenteling als het gaat om vervoer van mensen en goederen. Allereerst gaat de snelheid in de bebouwde kom wat ons betreft omlaag naar 30 kilometer per uur. Dat is niet alleen goed voor de veiligheid van onze kinderen en ouderen, het zorgt ook voor een lagere uitstoot. We verruilen de benzinemotor zo snel mogelijk voor de elektrische motor in ons gemeentelijke wagenpark. In de openbare ruimte geven we voorrang aan de wandelaar, fietser en het openbaar vervoer. Nieuwe gebieden richten we juist daarop in.

Gezonde leefomgeving

Mensen leven niet op zichzelf. We genieten niet alleen van de natuur, we kunnen niet zonder. Frisse lucht, kwetterende vogels en water waarin je kunt zwemmen, dat hoort bij een gezonde leefomgeving. Nu de natuur in Nederland er slecht aan toe is, willen we dat de gemeente actie onderneemt. We stimuleren tuinen zonder tegels, groene daken en gevels en duurzaam watergebruik.

We zorgen ervoor dat de bodem- en waterkwaliteit vooruitgaat én dat boeren perspectief krijgen op een gezond bedrijf, nu en in de toekomst. We betrekken boeren om klompenpaden, heggen en beken weer terug te brengen. En om weidevogels en insecten te laten terugkeren. Zo werken we aan een vitaal platteland waar mens én natuur gezond kan leven.

Groene economie

Een gezonde omgeving vraagt om een groene economie. Heel veel burgers en bedrijven zijn al begonnen om de nieuwe economie die we nodig hebben vorm te geven. Het is aan de gemeente om dit te stimuleren en iedereen erbij te betrekken. Om te beginnen door plekken te creëren waar duurzaam wordt gewerkt. Een groengebied waar lokale boeren samen duurzame landbouw en natuurbeheer combineren. Een coöperatie van buurtbewoners die voedsel verbouwen bijvoorbeeld “Herenboeren” of een bedrijventerrein waar ondernemers samen schone energie opwekken.

We zien in onze gemeente schaarste aan ruimte. Distributiecentra hebben te veel ruimte opgeslokt. Vaak draaien ze op uitbuiting van arbeidsmigranten, vervuilen ze de natuur en onze leefomgeving en wentelen ze de kosten af op de samenleving. Van de winst zien onze inwoners niets terug.

De schaarste beperkt zich niet tot de ruimte alleen. Het Nederlandse stroomnet is zwaar overbelast waardoor nieuwe woningen en bedrijven soms niet direct een aansluiting kunnen krijgen. Dat terwijl we voor de ontwikkeling en verduurzaming van de economie juist méér groene stroom nodig hebben.

Wij vinden dat de aansluitingen die er zijn, eerst naar woningen en naar de lokale, groene economie moeten gaan.

Nieuwe energie

- We zetten vaart achter de uitvoering van de Regionale Energiestrategie voor de opwekking van groene energie. Bij nieuwe projecten voor zonne- en windenergie bevorderen we lokaal eigenaarschap, onder meer door de inzet van maatschappelijke tenders.
- We maken afspraken met omliggende gemeenten om het elektriciteitsnet aan te pakken. Door dat samen te doen, kunnen we sneller opschalen.

Groene gemeente

- We maken vergroening van de buurt tot speerpunt. Groen in de buurt is gezond, goed voor de biodiversiteit, belangrijk voor het verlagen van de gevoelstemperatuur én groen maakt het makkelijker om elkaar te ontmoeten. We geven voorrang aan de zogeheten regel 3-30-300. Dit houdt in dat je vanuit je raam thuis of op werk minstens drie volwassen bomen ziet, de buitenlucht met minstens 30 procent is bedekt met een bladerdak en er binnen 300 meter van huis of werk een park of plantsoen aanwezig is.

Groen zichtbaar maken

- Er komt meer ruimte voor klimaatadaptatie: we leggen meer wadi's en ondergrondse regenwateropvang aan en we ontkoppelen de hemelwateropvang van het riool.
- Samen met waterschappen nemen we maatregelen voor klimaatadaptatie, zoals voldoende berging van regenwater. Dit betalen we uit de rioolheffing. Dat kost een paar euro per jaar extra en voorkomt dat we straks meer betalen aan klimaatschade.
- We gaan de meest versteende straten het eerst vergroenen.
- Nieuwe of te vervangen parkeerplaatsen leggen we aan met grasbeton.

Leefbare buurten en kernen

- We investeren in onze omgevingsdienst. Die kan meer gaan controleren, opsporen en handhaven.
- De gemeente stelt een verbod in op het gebruik van PFAS en andere zeer zorgwekkende stoffen in gemeentelijke infrastructuurprojecten, zoals wegenbouw en waterbeheer.
- We monitoren en beschermen de waterkwaliteit. Met waterschappen controleren we meer op afvalstromen en lozingen in het oppervlakte- en grondwater.
- We beschermen onze inwoners tegen landbouwgif. We benutten de mogelijkheden van de Omgevingswet om teelten waarbij veel pesticiden worden gebruikt te verbieden en bufferzones in te stellen rond woningen, scholen en natuurgebieden waar geen pesticiden mogen worden gebruikt.

Veilig en gezond vervoer

- Openbaar vervoer is een belangrijke publieke voorziening. We zetten ons, samen met de provincies in voor betaalbaar en frequent OV. Ook zorgen we ervoor dat alle wijken en dorpen met het ov bereikbaar zijn.
- Tankstations waar de huidige eigenaar stopt, krijgen een andere bestemming.
- We willen de verkeersveiligheid verbeteren. We zorgen er daarom voor dat waar dat nodig is de maximumsnelheid omlaag gaat en dat ook andere maatregelen worden genomen die het verkeer voor fietsers en voetgangers veiliger maken.
- Om netcongestie tegen te gaan, stimuleren we bedrijven om samen te werken in energiehubs. Daarbij stemmen de bedrijven vraag en aanbod van stroom op elkaar af en wekken zij zelf zoveel mogelijk stroom op. Ze slaan die ook zoveel mogelijk zelf op.
- We stimuleren maatschappelijk ondernemerschap. We bevorderen nieuwe coöperaties voor bijvoorbeeld taxivervoer en bezorgdiensten als alternatief voor grote commerciële platform
- We breiden als gemeente het circulair inkopen uit. Daarmee ondersteunen we de circulaire koplopers in het bedrijfsleven en verkleinen we onze milieuvoetafdruk.

Landelijke gebieden

- De kwaliteit van het landschap gaan we verbeteren. In de buitengebieden gaan we daarom heggen, beken en houtwallen herstellen. We gaan uit van inheemse soorten heggen en variëren hierin.
- In landelijke gebieden is het slecht gesteld met biodiversiteit. Dat geldt met name voor de situatie op akkers en in weilanden. Recent onderzoek toont aan dat tuinen en natuurgebieden belangrijk zijn om bestuivers als bijen en hommels in boerenland te laten overleven. Daarom stimuleren we boeren om akkerranden in te zaaien met bloemen. Ook stimuleren we bloemrijke bermen langs de weg en kleine perken bij kruispunten in het landelijk gebied.
- Het waterpeil kan op veel plekken omhoog. Dit is beter voor het klimaat en de natuur en voorkomt verdere bodemdaling en funderingsschade. Dat doen we in overleg met waterschap en boeren.
- Recreatie staan we toe mits het niet ten koste gaat van natuur.
- Kamperen bij de biologische boer wordt vaker mogelijk om bij te verdienen.
- We kijken naar meer zon-op-land: er zijn mooie manieren om akkers en grasland te combineren met zonnepanelen.
- Biomassacentrales gaan we tegen.
- Veel kleine gemeenten hebben verouderde bedrijventerreinen aan de rand. Deze terreinen zijn onaantrekkelijk voor ondernemers en inwoners en vormen risico's voor ondermijning bovendien. Deze terreinen vergroenen (zowel in termen van bomen als in termen van groene energie) en ontsluiten voor openbaar vervoer maakt ze weer aantrekkelijk voor (startende) ondernemers en lokale activiteit.

